

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
GAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	26

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	11
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	14
7. DENETİM BULGULARI.....	14

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Teşkilat Yapısı	3
Tablo 2:İdari Personel Kadro Durumu	4
Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu	4
Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	5
Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri (2019-2021).....	7
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri (2019-2021).....	8
Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	9
Tablo 9: Özel Bütçe Tarafından Ödenen Döner Sermaye Faturları Tablosu	19

KISALTMALAR

BKMYS: Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilgi Sistemi

BAP: Bilimsel Araştırma Projeleri

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bilimsel Araştırma Projelerinde Mevzuatta Belirlenen Sürelere Uyulmaması
2. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Yanlış Kullanılması
3. Döner Sermaye İşletmesindeki Gelir Getirici Birimlerin Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması
4. Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş ve Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş' ye Yatırılan Sermayenin İlgili Hesaplara Kaydedilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

1926 yılında temelleri atılan Gazi Üniversitesi bugünkü Rektörlük binasında "Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" adıyla açılmıştır. Adı 1929 yılında "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" olarak değiştirilmiş ve bu isimle uzun yıllar hizmet vermiştir. Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü 1976 yılında isim değişikliği sonrasında "Gazi Eğitim Enstitüsü" adını almıştır.

Gazi Eğitim Enstitüsü, 1982 yılında "Gazi Üniversitesi" kimliğine kavuşmuştur. Üniversitede hali hazırda 11 fakülte, 2 yüksekokul, 4 meslek yüksekokulu, 5 enstitü ile 39 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır. Eğitim, tıp, diş hekimliği, eczacılık, sağlık bilimleri, fen, mühendislik, mimarlık, teknoloji ve spor bilimleri alanlarında eğitim - öğretime devam eden Üniversitede, 2021 yılsonu itibarıyla toplam 42.765 öğrenci, 624 yabancı uyruklu öğrenci ve 3.339 öğretim elemanı bulunmaktadır.

Gazi Üniversitesi'nin Merkez Yerleşkesi dışında, Beşevler, Emek, Maltepe, Gölbaşı, Çankaya, Ostim ve Kahramankazan'da da yerleşkeleri bulunmaktadır.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli

düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Gazi Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır. Akademik yapısı Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcıları, Daire Başkanlıkları, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Hastane Başmüdürlüğü, Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır. Üniversitenin yerleşkeleri ise şunlardır: Merkez Yerleşke, Beşevler Yerleşkesi, Maltepe Yerleşkesi, Emek Yerleşkesi, Tunus Caddesi Yerleşkesi, Gölbaşı Yerleşkesi, Çayyolu Yerleşkesi, Çankaya Yerleşkesi, Kahramankazan Yerleşkesi, OSTİM Yerleşkesi, Çubuk Yerleşkesi.

Gazi Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none"> • Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreter • Genel Sekreter Yardımcıları • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları <ul style="list-style-type: none"> • Bilgi İşlem Daire Başkanlığı • İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı • Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı • Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı • Personel Daire Başkanlığı • Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı • Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı • Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Koordinatörlükler <ul style="list-style-type: none"> • Araştırma Geliştirme Kurum Koordinatörlüğü • Eğitim, Öğretim ve Dış İlişkiler Kurum Koordinatörlüğü • Sosyal İşler Kurum Koordinatörlüğü • Yerleşkeler Kurum Koordinatörlüğü • İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü • Kurumsal Veri Yönetimi Koordinatörlüğü • İdari Yönetim Sistemi Koordinatörlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Fakülteler <ul style="list-style-type: none"> • Diş Hekimliği Fakültesi • Eczacılık Fakültesi • Fen Fakültesi • Gazi Eğitim Fakültesi • Mimarlık Fakültesi • Mühendislik Fakültesi • Sağlık Bilimleri Fakültesi • Spor Bilimleri Fakültesi • Teknoloji Fakültesi • Tıp Fakültesi • Uygulamalı Bilimler Fakültesi • Enstitüler: <ul style="list-style-type: none"> • Bilişim Enstitüsü • Eğitim Bilimleri Enstitüsü • Fen Bilimleri Enstitüsü • Kazaları Araştırma ve Önleme Enstitüsü • Sağlık Bilimleri Enstitüsü • Yüksekokullar <ul style="list-style-type: none"> • Dr. Refik Saydam Sağlık Yüksekokulu • Yabancı Diller Yüksekokulu • Meslek Yüksekokulları <ul style="list-style-type: none"> • Keçiören Meslek Yüksekokulu • Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu • Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu • Tusaş Kazan Meslek Yüksekokulu • Uygulama ve Araştırma Merkezleri (39 adet- Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi dâhil)

Üniversitede 2021 yılsonu itibariyle yabancı uyruklu sözleşmeli personel dahil akademik ve idari personel sayısı toplam 8.668'tir. Bu personelden; 3.339'u kadrolu akademik personel, 3'ü yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 2.633'ü idari personel, 508'i sözleşmeli idari personel ve. 2.185'i işçi kadrosundadır.

Tablo 2:İdari Personel Kadro Durumu

Sınıfı	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdare Hizmetleri	1042	1241	2283
Sağlık Hizmetleri	986	874	1860
Teknik Hizmetler	253	173	426
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri	5	13	18
Avukatlık Hizmetleri	9	3	12
Din Hizmetleri	2	3	5
Yardımcı Hizmetler	336	228	564
TOPLAM	2633	2535	5168

Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Oranına Göre Akademik Personel Sayısı			Kadroların İstihdam Şekline Göre Akademik Personel Sayısı	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam Zamanlı	Yarı Zamanlı
Profesör	973	83	1056	973	-
Doçent	396	143	539	396	-
Dr. Öğr. Üyesi	209	176	385	209	-
Öğr. Gör.	536	340	876	536	-
Araştırma Görevlisi	1225	226	1451	1225	285
Uzmanlık Öğrencisi	-	-	-	-	232
TOPLAM	3339	968	4307	3339	517

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına

sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 5436 sayılı Kanun’un 12’nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Üniversiteye tahsis edilen ödenek bir önceki yıla göre %22,77 artarak 1.090.331.000 TL olmuştur. Üniversitenin bütçe ödeneği; 2021 yılı içerisinde yapılan eklemeler ile birlikte 1.633.278.045,89 TL’ye yükselmiştir. Yıl sonu itibarıyla bu tutarın 1.530.508.336,93 TL’sinin harcanmasıyla toplam ödeneğin kullanılma oranı %93,70 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Başlangıç Ödeneğine Göre Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	690.295.000,00	771.170.702,91	767.383.496,60	111,17	50,14
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	119.256.000,00	131.100.708,00	130.760.194,26	109,65	8,54
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	65.312.000,00	91.270.114,29	72.202.774,14	110,55	4,72
05-Cari Transferler	53.405.000,00	415.569.510,69	413.911.360,30	775,04	27,04
06-Sermaye Giderleri	162.063.000,00	224.167.010,00	146.250.511,63	90,24	9,56
TOPLAM	1.090.331.000,00	1.633.278.045,89	1.530.508.336,93	140,37	100,00

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %40,37 oranında aşıldığı görülmüştür. Bu artış, personel giderlerinde %11,17, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %9,65, mal ve hizmet alım giderlerinde %10,55 cari transfer giderlerinde %675,04 oranında gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede 2021 yılı için toplam 41.580.924,23 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.388.000	14.075.120,86	80,29	0,91
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.020.946.000	1.475.320.850,00	144,51	95,50
05-Diğer Gelirler	50.997.000	55.464.992,37	108,85	3,59
TOPLAM	1.090.331.000	1.544.860.963,23	141,69	100

Üniversitenin 2021 yılı bütçe gelirleri bir önceki yıla göre yaklaşık olarak %66,71 oranında artarak 1.544.860.963,23 TL olmuştur. Bu tutarla 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile planlanan gelirin üzerinde gelir gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 2021 toplam gelirlerin %0,91'ini oluşturmuştur. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 2021 yılında planlanan gelirin %80,29'u gerçekleşmiştir. Toplam gelirin %95,50'sini oluşturan Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerin gerçekleşme oranı %144,51 olmuştur. Diğer Gelirler toplam gelirin %3,59'unu oluşturmakla birlikte bu gelir kodunda planlanan gelirin %108,85'i gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri (2019-2021)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	549.005.769	617.256.230	767.383.497	12,43	24,32
SGK Devlet Prim Giderleri	93.084.310	105.006.815	130.760.194	12,81	24,53
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	72.302.860	54.498.006	72.202.774	-24,63	32,49
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	28.830.080	44.270.961	413.911.360	53,56	834,95
Sermaye Giderleri	103.961.343	141.563.695	146.250.512	36,17	3,31
Sermaye Transferleri					
Toplam	847.184.363	962.595.707	1.530.508.337	13,62	59

Mal ve Hizmet Alım Giderleri bir önceki yıla göre %32,49 oranında artmış olup başlangıç ödeneklerinin 1,1 kat üzerinde bütçe gerçekleşmesi yaşanmıştır.

Cari transferler de 2021 yılında bir önceki yıla göre 8,4 kat artarak 413.911.360,30 TL olmuştur. Söz konusu artış Gazi Üniversitesinin geçmiş dönemlere ait SGK ek karşılık ve faturalı alacak borçlarının ödenmesinden kaynaklanmıştır. Cari Transferler kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna 2021 yılında ek karşılık ve faturalı alacak olmak üzere toplam 398.804.852,61 TL ödenmiştir. Cari Transferler kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan ödemelerin yanı sıra Kamu İşveren Sendikalarına 20.600,00 TL, Memurların Öğle Yemeği Yardımı olarak 2.883.400,00 TL, Hazine Yardımı olarak Gazi Hastanesine 7.866.000,00 TL ve Dış Hekimliği Fakültesine ise 600.000,00 TL aktarılmıştır. Ayrıca Cari Transferler içerisinde yer alan öğrenci destekleri kapsamında Üniversiteye YÖK Başkanlığı tarafından aktarılan tutarlardan 3.736.507,69 TL öğrencilere ödenmiştir.

Üniversitede 2021 Yılı Yatırım Programı kapsamında on yedi adet proje yürütülmüş olup, bu projelerin finansmanı amacıyla özel bütçeden 162.063.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde başlangıç ödeneğine 62.104.010,00 TL eklenerek, toplam sermaye ödeneği 224.167.010,00 TL'ye yükselmiştir. Yatırım projeleri ödeneklerine 2021 yılında yapılan eklemelerden 2.000.000,00 TL'si Yatırımları Hızlandırma Ödeneğinden, 1.240.010,00 TL'si YÖK Başkanlığı tarafından OSB destekleri kapsamında Üniversiteye aktarılan tutarlardan ve geri kalan 58.864.000,00 TL'si ise Üniversitenin likit kaynaklarından karşılanmıştır. Üniversitede 2021 yılında özel bütçeden yapılan sermaye giderleri bir önceki

yıla göre %3,31 oranında artarak 146.250.511,63 TL olmuştur. Belirtilen tutar ile sermaye giderlerinde başlangıç ödeneğine göre %90,24, toplam ödeneğe göre ise %65,24 oranında bütçe gerçekleşmesi sağlanmıştır.

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri (2019-2021)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	-	-	-	-	-
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.147.645	11.972.189	14.764.592	-25,86	23,32
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	864.326.250	883.359.228	1.475.320.850	2,20	67,01
Diğer Gelirler	38.551.975	31.835.215	55.511.181	-17,42	74,37
Sermaye Gelirleri	-	-	-	-	-
Toplam	919.025.871	927.166.632	1.545.596.623	0,89	66,70
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	300.481	493.397	735.660	64,20	49,10
Net Toplam	918.725.390	926.673.235	1.544.860.963	0,87	66,71

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 2021 yılında bir önceki yıla göre %23,32 artarak 14.764.592 TL olmuştur. Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 2021 yılında planlanan gelirin %96'sı oranında gerçekleşmiştir.

Üniversitenin temel gelirini oluşturan Hazine Yardımı, 2021 yılında bir önceki yıla göre %67,13 artarak 1.472.513.000,00 TL olmuştur. Söz konusu tutar ile planlanan gelirin üzerinde bütçe gerçekleşmesi yaşanmıştır. Anılan tutarın 1.267.341.000,00 TL'si cari, 205.172.000,00 TL'si ise sermaye geliri olarak kaydedilmiştir. Ayrıca 1.472.513.000,00 TL'nin 220.148.000,00 TL'si Hazine ve Maliye Bakanlığınca 2020 yılında tahakkuklarından devreden tutar olarak gelirleştirilmiştir. Hazine Yardımı olarak 2021 yılında 1.461.992.000,00 TL tahakkuk ettirilmiş olup, bu tutarın 209.627.000,00 TL ise 2022 yılına devretmiştir.

Diğer Gelirler 2021 yılında bir önceki yıla göre %74,37 oranında artmıştır. Bu gelirler içerisinde yer alan Araştırma Projeleri Gelirleri ise 2021 yılında 2020 yılına göre %15,78 artarak 19.934.562,11 TL olmuştur. Diğer Gelirler içerisinde yer alan Öğrenci Katkı Payı Telafi Gelirleri 24.460.527,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.684.208.009,77 TL, İndirim, İade ve iskontolar 735.660,33 TL, faaliyet gideri ise 1.311.201.804,06 TL olan Üniversitenin, 2021 yılını 372.270.545,38 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
1.311.201.804,06	1.684.208.009,77	735.660,33	1.683.472.349,44	372.270.545,38

Gazi Üniversitesi merkezi yönetim içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılını 265.800.146,52 TL dönem karı ile kapatmıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. 10.10.2007 tarih ve 26669 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/12619 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Gazi Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi A.Ş.'dir. Üniversite, sermayesi 829.900,00 TL olan Teknokent A.Ş.'ne 382.700,00 TL sermaye ile %46,11 oranında ortaktır. Gazi Teknoloji A.Ş.'ye 2.730.000,00 TL sermaye ile %100 oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak iktisadi işletmesi bulunmakta olup işletmenin 2021 yılı faaliyet gelirleri toplamı 5.587.891,55 TL, faaliyet giderleri toplamı 5.626.356,60 TL'dir. İktisadi işletmenin dönem olumsuz faaliyet sonucu 38.465,05 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirilmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak

Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu

idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2021 yılsonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

Mali kontrolün bir parçası olan iç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67 inci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2021 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

Üniversitenin 2019 – 2023 yıllarını kapsayan Stratejik Planında İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan

haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

2021 yılı Faaliyet Raporu yayınlanmamıştır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca rapor formatında değişiklik yapıldığından, raporun bu formatta tamamlanmaya ve birim faaliyet raporlarında bulunan hataların düzeltilmeye çalışıldığı anlaşılmıştır. İdare Faaliyet Raporları içerisinde yer alan faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler de dolayısıyla gösterilmemiş ve duyurulmamıştır.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlendiği, yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır

2019 - 2023 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlama yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği ancak tamamlanmadığı tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalar başlamış ancak tamamlanmamıştır.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmamakta olup bu yönde çalışmalar devam etmektedir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, fakat İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmediği, planın revize edilmesi

çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir. Ayrıca İç kontrol sisteminin yıl içinde değerlendirilmediği ve dolayısıyla değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ifade edilmiştir.

Üniversite bünyesinde 13 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 11 tanesi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu, üst yöneticinin de İç Denetim Koordinasyon Kuruluna ilgi raporu gönderdiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gazi Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilimsel Araştırma Projelerinde Mevzuatta Belirlenen Sürelere Uyulmaması

Gazi Üniversitesi'nce yürütülen Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) incelenmiş olup Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik ve kurum tarafından uygulamaya konulan kılavuz ve esaslarda belirtilen sürelere uyulmadığı tespit edilmiştir.

1- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in

“Proje raporları” başlıklı 8’inci maddesinin birinci fıkrasında;

“(1) Kabul edilen bir projenin yürütücüsü Komisyona altı ayda bir geçmiş dönemdeki çalışmalarla ilgili bilgilerin yer aldığı ara rapor sunar. Komisyon projenin türüne ve özelliğine göre ara rapor sunma sürelerini ve koşullarını değiştirebilir. Ara raporlar Komisyon tarafından incelenir. Komisyon gerekli gördüğü durumlarda konunun uzmanlarının görüşlerine de başvurarak değerlendirme sürecini tamamlayabilir. Projelerin sonraki dilimleri ile ilgili maddi desteğin devamı Komisyonun olumlu görüşüne tabidir” denilmektedir.

Söz konusu mevzuat hükmüne göre proje yürütücüleri tarafından altı ayda bir geçmiş dönemdeki çalışmalarıyla ilgili ara rapor verilmesi gerekirken yapılan incelemelerde Üniversitenin desteklemekte olduğu çok sayıda Bilimsel Araştırma Projelerinin ara raporlarının teslim edilmediği veya geç teslim edildiği görülmüştür.

2- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in “Proje raporları” başlıklı 8’inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“(2) Proje yürütücüsü, protokolde belirtilen bitiş tarihini izleyen en geç üç ay içerisinde, araştırma sonuçlarını içeren proje sonuç raporunu Komisyon tarafından belirlenen formata uygun olarak sunar. Lisansüstü tez projeleri için, ilgili birimlerce onaylanmış tezler de sonuç raporu olarak kabul edilebilir. Sonuç raporu Komisyon tarafından değerlendirilerek projenin başarılı sayılıp sayılmayacağına karar verilir. Komisyon gerekli gördüğü durumlarda konunun uzmanlarının görüşlerine de başvurarak değerlendirme sürecini tamamlayabilir.” denilmektedir.

BAP Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin incelenmesi sonucunda ise; bilimsel araştırma projelerinin pek çoğunda bitiş sürelerine uyulmadığı ve biten projelerin sonuç raporlarının zamanında verilmediği tespit edilmiştir.

3- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in “Proje süresi ve bütçesi” başlıklı 9’uncu maddesinin 2’nci fıkrasında;

“(2) Bilimsel araştırma projeleri ek süreler dâhil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanır. Tez projeleri için verilen süreler, yetkili birimler tarafından tezler için verilen yasal ek süreleri kapsayacak şekilde uzatılabilir. Ancak tez projeleri için sağlanacak mali destekler, ilgili lisansüstü eğitim ve öğretim mevzuatında belirlenen normal öğrenim süreleri ile sınırlıdır.” denilmektedir.

Söz konusu mevzuat hükmüne göre bilimsel araştırma projelerinin ek süreler dahil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanması gerekmektedir. Bunun yanı sıra Bilimsel Araştırma Projelerine ilişkin protokollerde de ek sürelerin bir yılı geçemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

BAP Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin incelenmesi sonucunda ise; mevzuatta belirlenen ek süreler dahil en çok otuz altı ay içerisinde tamamlanmasına ve protokollerde yer alan ek sürelerin bir yılı geçemeyeceği hükümlerine uyulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Biriminin daha etkin ve verimli bir şekilde çalışabilmesi amacıyla 2021 itibariyle BAPSİS programının alındığını BAPSİS'te ara rapor takip sisteminin mevcut ve uygulanmakta olduğunu, süreçler tamamlandığı halde projelerin sonuç raporları verilmediğinin tespit edilmesi halinde ilgili yönerge gereği 1 aylık süre içerisinde sonuç raporunun verilmesi için yürütücülere yazı gönderilerek sonucunda da projeye ilişkin gerekli işlemler yapılmakta olduğunu, Pandemi sürecinden dolayı BAP Komisyonun bu sürelere ilaveten toplu/proje bazında Mücbir Sebep Ek Süreleri verdiğini ve bundan dolayı da bazı projelerde sürelerin 36 ayı aştığını belirtmiştir. Bundan sonraki dönemlerde uygulamada her hangi bir aksaklık oluşmaması ve mevzuat dışı uygulama yapılmaması açısından gereken özenin gösterileceği belirtilmiştir.

Kamu idaresi tarafından her ne kadar BAPSİS programının uygulanmakta olduğu ve gerekli takip işlemlerinin mevzuata uygun olarak yerine getirildiği belirtilse de bulgumuzda yer alan tespitler örneklem yapılarak seçilen Bilimsel Araştırma Projelerinin dosyalarının incelenmesi neticesinde yapılmış, Üniversitenin desteklemekte olduğu çok sayıda Bilimsel Araştırma Projelerinin ara raporlarının teslim edilmediği veya geç teslim edildiği; bilimsel araştırma projelerinin pek çoğunda bitiş sürelerine uyulmadığı ve biten projelerin sonuç raporlarının zamanında verilmediği; Pandemi sebebiyle bile olsa verilen süre uzatımlarının mevzuatın ve protokollerin öngördüğü üst sınırları da aştığı görülmüştür.

Bu itibarla; Bilimsel Araştırma Projelerinin ara rapor ve sonuç raporlarının süresi içerisinde düzenlenmesi, projelerin zamanında tamamlanması, projeler için verilecek ek sürelerin mevzuat hükümleri çerçevesinde verilmesi ve projelerin ara rapor, sonuç raporu ve süresi içerisinde kapatılmasına ilişkin takibin sağlıklı bir biçimde yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Yanlış Kullanılması

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Gazi Üniversitesinde, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne aykırı olarak 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı ve bu hesapta kayıtlı tutarın 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabına yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren "Hesabın niteliği" başlıklı 364'üncü maddesi uyarınca 511 No.lu hesap; aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin, birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Yönetmeliğin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 365'inci maddesinde;

"Kamu idarelerince yürütülen ve yönetilen ulusal otomasyon sistemlerinin kullanıldığı muhasebe birimlerinde muhasebe birimleri arası işlemlerin muhasebeleştirilmesinde, adına işlem yapılan muhasebe birimi tarafından işlemi başlatan muhasebe biriminden elektronik ortamda gelen muhasebeleştirme belgesine dayanılarak kayıt yaptırılmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Yönetmeliğin 511 No.lu Hesabın işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 366'ncı maddesinde; bu hesabın alacak ve borç tarafına yapılacak kayıtların, hangi şartların gerçekleşmesi hâlinde mümkün olduğu açıklanmıştır. Ayrıca aynı maddenin (a) bendinin on beşinci ve (b) bendinin on dördüncü fıkralarında ise; dönem sonu itibarıyla hesabın bakiye vermesi halinde bakiyenin, 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 372'nci maddesinde;

"Malî yılsonu itibarıyla muhasebe birimlerince bu hesaba kaydedilen tutarlar, Bakanlıkça merkezde birleştirilir. Birleştirme sonucu, hesabın borç veya alacak bakiyesi vermesi durumunda hesabın denkliğinin sağlanması amacıyla Bakanlıkça merkezde ve yerinde gerekli incelemeler yapılır." hükmü gereği de 519 No.lu hesabın bakiye vermemesi gerekmektedir. Bu hesabın bakiye vermesi halinde bilançoda yer alan tutar kadar bir devir hatası olduğu anlaşılacaktır.

Her ne kadar söz konusu işlemler, Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilgi Sistemi

(BKMYS) ile ilgili 20.12.2017 tarihli ve 27345 sayılı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısına istinaden yapılmış ve 511 No.lu hesap, birimler arası taşınır aktarma işlemleri sırasında BKMYS tarafından otomatik olarak çalıştırılmış olsa da; muhasebe birimleri arasındaki değer hareketlerini (karşılıklı artış ve azalışları) ve bunun neden olduğu mali tablolarındaki etkiyi ifade etmek için kullanılan 511 No.lu hesabın, tek bir muhasebe birimi olan ve harcama birimleri arasındaki değer hareketleri nedeniyle mali tablolarında herhangi bir varlık azalışı ya da artışı bulunmayan bir Kamu İdaresi için kullanılması mümkün değildir.

Kamu İdaresi Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının yıl sonu işlemlerinin yapılması esnasında Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünce koordine edilen ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Sistemi (BKMYS) tarafından otomatik olarak çalıştırılmakta olduğunu belirtse de yönetmelik hükmünün, hukuk hiyerarşisi açısından yönetmelikten sonra gelen genelge, özelge ve duyuru gibi düzenlemelerle değiştirilmeyeceği ya da farklı bir şekilde uygulanamayacağı da göz ardı edilmemelidir.

Bu itibarla; kesin mizan cetvelinde, 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabında yer alan 3.075.778.354,19 TL'nin gerçeği yansıtmadığı ve bakiye vermemesi gereken 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabının, yıl sonu mali tablolarında 148.588,21 TL borç bakiyesi vermesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmesindeki Gelir Getirici Birimlerin Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması

Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde gelir getirici faaliyet gösteren birimlerin elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin Üniversite bütçesinden ödendiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin (b) fıkrasında; döner sermaye işlemlerinden tahsil edilen gelirin belirli bir oranının ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı belirtilmektedir.

2021-2023 Dönemi Bütçe Hazırlama Rehberi'nin "Genel İlkeler" başlıklı 4.1 maddesine göre; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen

hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacaktır.

Tablo 9: Özel Bütçe Tarafından Ödenen Döner Sermaye Faturları Tablosu

ÖZEL BÜTÇE TARAFINDAN YAPILAN ÖDEMELER			
	TELEFON ÖDEMELER İ	ELEKTRİK ÖDEMELERİ	DOĞALGAZ ÖDEMELERİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	-	-	KISMİ ÖDENİYOR
ECZACILIK FAKÜLTESİ	-	-	-
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ	-	-	-
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	-	-	-
FEN FAKÜLTESİ	-	-	-
TÜRKÇE ÖĞRENİM, ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (TÖMER)	KISMİ ÖDENİYOR	-	-
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU	-	-	-
SÜREKLİ EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (GAZİSEM)	-	-	-
LABORATUVAR HAYVANLARI YETİŞTİRME VE DENEYSEL ARŞ. MRKZ (GÜDAM)	-	-	-
İYONLAŞTIRICI OLMAYAN RADYASYONDAN KORUNMA UYG.ARŞ. MRK(GİRKUM)	-	-	-
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	-	-	-
DENİZ VE SU BİLİMLERİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MRKZ	-	-	-
ÖĞRENME GELİŞİM EĞİTİM UYG.ARŞ.MRKZ (ÖGEM)	-	-	-
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	-	-	-
KARAYOLU ULAŞTIRMASI UYG.VE ARŞ.MRKZ.(KUMER)	KISMİ ÖDENİYOR	KISMİ ÖDENİYOR	-
MİMARLIK FAKÜLTESİ	-	-	-
TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ	-	-	-
DEPREM MÜHENDİSLİĞİ UYG.VE ARŞ.MRKZ.	KISMİ ÖDENİYOR	-	-
FOTONİK UYG.ARŞ.MRKZ.	-	-	-
BELTEK PROJE YÖNETİCİLİĞİ	-	-	-
YAŞAM BİLİMLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MRKZ.	KISMİ ÖDENİYOR	-	-
UZAKTAN EĞİTİM UYG.VE ARŞ.MRKZ.	-	-	-
PROJE KOORDİNASYON UYG.VE ARŞ.MRKZ.	-	-	-
KENT İÇİ ULAŞIM TEKNOLOJİLERİ ERIŞEBİLİRLİK UYHG.VE ARŞ.MRKZ(KUTEM)	-	-	-
ÇOCUK GELİŞİMİ ARŞ.UYG.MRKZ.(ÇOGAUM)	-	-	-
AKUPUNKTUR TAMALAYICI TIP ARŞ.MRKZ	-	-	-
ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİ (ARGE)	-	-	-

SPORDA YETENEK VE PERFORMANS UYGULAMA VE ARŞ.MRKZ.	-	-	-
TIP FAKÜLTESİ	-	-	-
GÖLBAŞI BASIMEVİ VE İMALATHANE	-	-	-
EKLEMELİ İMALAT TEKNOLOJİLERİ UYGULAMA VE ARŞ.MRKZ.(EKTAM)	-	-	-
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYG.ARŞ.MRKZ.	-	-	-
İSTATİSTİK DANIŞMANLIK VE EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	-	-	-
YAPAY ZEKA VE BÜYÜK VERİ ANALİTİĞİ UYG.VE ARŞ MERKZ	-	-	-
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ	-	-	-
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ	-	-	-
UYGULAMALI BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	-	-	-

Yukarıdaki tabloda üniversite özel bütçesi tarafından Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin kullandıkları elektrik, su ve doğalgaz giderlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

kamu idaresi, Döner Sermaye gelirlerinden karşılanmasına ilişkin olarak 2021 Yılı Harcama İşlemleri Genelgesinin “Tarifeye Bağlı Ödemeler” başlıklı maddesinde bu hususun yeniden birimlere hatırlatıldığı ve bundan sonraki süreçte döner sermaye geliri bulunan birimlerin de söz konusu gelirlerinden belirtilen türden giderlere katkı sağlamaları hususunda gereken hassasiyet gösterileceğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Üniversite Özel Bütçesine tahsis edilen bütçeden ayrı bir bütçeye sahiptir. Bütçe Hazırlama Rehberi'nin “Genel İlkeler” başlıklı 4.1 maddesinde; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtildiğinden, Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin kullandıkları elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin İşletmenin kendi bütçesinden karşılanması ya da kendi payına düşen miktarın Üniversite özel bütçesine ödenmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş ve Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş' ye Yatırılan Sermayenin İlgili Hesaplara Kaydedilmemesi

Üniversite mali tablolarının incelenmesinde, Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. ve Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.'ye

Yatırılan nakdi nitelikteki sermayenin 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ve 500-Net Değer Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarih ve 29218 sayılı sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 159'uncu maddesinde;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Mezkûr yönetmeliğin "Hesaba İlişkin İşlemler" başlıklı 160'ıncı maddesinde;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse aynı sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir..."

"Hesabın İşleyişi" başlıklı 161'inci maddesinde;

" a) Borç ... 3) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olup, hesaplarda yer almayan mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayelerden envanteri yapılanlar, tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir. 4) Duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değeri bu hesaba, ayrılan amortisman tutarı ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ilgili duran varlık hesabına alacak; diğer taraftan duran varlığın net değeri 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir..." hükümleri yer almaktadır.

Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. 20.10.2020 tarihinde 1.000.000 TL sermaye ile kurulmuş olup, daha sonra 300.000 TL sermaye artırımına gidilerek 1300 hisseye bölünmüştür. Üniversitenin sermaye payı % 5 olup yatırılan tutar 65.000 TL dir.

Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. 25.06.2018 tarihinde 10.000.000 TL sermaye ile kurulmuş olup daha sonra sermaye artırımlarına giderek 46.000.000 TL ye

ulaşmıştır. Üniversitenin yatırmış olduğu sermaye tutarı 4.000.000 TL olup sermaye payı %8,6956 dır.

Kurum mizanının incelenmesinde Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. ile Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. ye yatırılan sermaye tutarlarının 241 no.lu hesaba kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu idaresi, cevabında düzeltici muhasebe kayıtlarının yapıldığını belirtmiş olsa da bulgu konusu hatayı giderici muhasebe işlemlerinin 2021 yılı mali tablolarına yansıyan bir işlem olmadığı görülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. ile Teknohap Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş. ye toplam 4.065.000 TL tutarındaki nakdi sermaye ödemesinin 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ve 500-Net Değer Hesabına kaydedilmemesi sonucu kurum 2021 yılı mali tablolarında bu tutarda hata oluşmuştur.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	25
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	28
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	28
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	28
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	29
6. DENETİM BULGULARI.....	29
7. EKLER.....	36

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2021 Yılı Bütçe Gider ve Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu.....	26
--	----

KISALTMALAR

MEDULA: Reçete Provizyon Sistemi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SUT: Sağlık Uygulama Tebliği

DMİS: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
2. Vadesi Bir Yıldan Uzun Süreli Olan İşletmeler Arası Mali Borçlardan Alacaklar Hesabı ve İşletmeler Arası Mali Borçlar Hesaplarının Kullanılmaması
3. Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyeti Olmayan Birimlerin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesi uyarınca 23.05.2000 tarih ve 24057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Her türlü çalışmalarını ve danışmanlık hizmetlerini yapmak,

c) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak,

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek,

e) Her türlü yayım ve basım işlerini yapmak,

f) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

g) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak, olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 İşletme Müdürü vekili, 7 idari memur ve 4 sürekli işçi hizmet vermekte olup; 8 idari personelin kadroları özel bütçede, diğerlerinin ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık

müdür yardımcısı, 14 memur ve Gazi Üniversitesi personeli 5 memur hizmet vermektedir.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan işletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; kamu idaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 1.347.887.804,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 bütçe gideri 820.756.882,54 TL, bütçe geliri ise 1.082.865.953,87 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 81.609,67 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 167.213.296,50 TL'dir.

2021 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 1.087.555.588,79 TL, gider toplamı 821.755.442,27 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yılsonu itibarıyla dönemi 265.800.146,52 TL net karla tamamlamıştır.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, elde ettiği gelirlerle giderlerini finanse etmekte olup, 2021 yılında özel bütçe kaynaklarından herhangi bir kaynak kullanmamıştır.

İşletmenin başlangıç bütçesinde 1.347.887.804,00 TL gelir öngörülmüş olup, gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

2021 yılı bütçe gerçekleştirmelerine Kesin Mizan esas alınarak bakıldığında; İşletmenin bütçe giderinin 820.756.882,54 TL, bütçe gelirinin ise 1.082.865.953,87 TL olarak gerçekleştiği, yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminlerinin güncellendiği görülmüştür.

Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1: 2021 Yılı Bütçe Gider ve Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu

BÜTÇE GİDERLERİ		BÜTÇE GELİRLERİ	
Hesap Kodu ve Adı	Tutar (TL)	Hesap Kodu ve Adı	Tutar (TL)
830.01-Personel Giderleri	156.439.262,18	800.03-Mal ve Hizmet Gelirleri	546.177.559,28

830.02-Sosyal Güvenlik Prim Ödemeleri	29.148.426,99	800.04-Alınan Bağış ve Yardımlar	254.579.664,05
830.03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	388.955.262,77	800.09-Diğer Gelirler	282.695.760,41
830.05-Cari Transferler	52.249.407,12	810-Red ve İadeler (-)	587.029,87
830.06-Sermaye Giderleri	2.271.965,06		
830.10-Ek Ödeme	191.692.558,42		
Toplam:	820.756.882,54	Toplam:	1.082.865.953,87

İşletmenin 2021 Yılı Gelir Tablosuna göre brüt satış geliri 1.086.165.921,76 TL, faaliyet gideri 820.365.775,24 TL gerçekleştirmek suretiyle faaliyet dönemi 265.800.146,52 TL net karla sonuçlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi mali tablolarının incelenmesi neticesinde mevduattan alınan faiz gelirlerinin net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Gayrisaflik ilkesi*" başlıklı 54'üncü maddesinde;

“Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça gayrisafi olarak kaydedilir.” denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 642-Faiz Gelirleri Hesabının İşleyişini düzenleyen 421’inci maddesinde ise;

“ Bankada bulunan mevduata dönem sonunda tahakkuk ettirilen faizlerin brüt tutarı bu hesaba alacak, faiz geliri üzerinden yapılan vergi ve fon payı kesintileri 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına, kalan tutar da 102 Bankalar Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Bu bağlamda mali tabloların doğruluğunun sağlanması açısından tahakkuk ettirilen faizlerin brüt tutarının 642-Faiz Gelirleri hesabına alacak, faiz gelirleri üzerinden yapılan vergi kesintisinin 193-Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına, kalan tutarın da 102- Bankalar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde Döner Sermaye İşletmesinin bankalarda bulundurduğu vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerini brüt tutarı üzerinden muhasebeleştirmediği ve faiz geliri üzerinden yapılan vergi ve fon kesintilerinin kurumun mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından, 2022 yılında söz konusu hesabın kullanılmaya başlandığı belirtilse de, bu 2021 yılı mali tablolarına yansıyan bulgu konusu hatayı giderici bir işlem olamamaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar uyarınca Döner Sermaye İşletmesinin bankalarda bulundurduğu vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerini gayrisafilik ilkesi gereği brüt tutarı üzerinden muhasebeleşirmesi ve yapılacak vergi kesintilerini 193-Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabında izlemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Vadesi Bir Yıldan Uzun Süreli Olan İşletmeler Arası Mali Borçlardan Alacaklar Hesabı ve İşletmeler Arası Mali Borçlar Hesaplarının Kullanılmaması

İşletmeler arası malî borçlardan alacaklar hesabı, ilgili mevzuatına dayanılarak vadesi faaliyet dönemini aşan bir süreyle nakit olarak verilen borçlardan kaynaklanan alacakların izlenmesi için kullanılırken, İşletmeler arası malî borçlar hesabı, aynı idareye bağlı olarak faaliyet gösteren işletmelerin mevzuatları gereği birbirlerine olan ve vadesi faaliyet dönemini aşan malî borçların izlenmesi için kullanılır.

Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Birimlerinin kesin mizanlarının incelenmesi sonucunda 134 ve 303 nolu hesapların yıl sonunda 6.532.000 TL devrettiği dolayısıyla vadesi bir yılın üzerinde olan işletmeler arası borç ve alacakların 234 ve 403 nolu hesaplara kaydedilmesi gerekirken bu hesapların kullanılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 134-İşletmeler Arası Mali Borçlardan Alacaklar Hesabını düzenleyen 186'nci maddesinde Hesabın işleyişi;

“(1) İşletmeler arası malî borçlardan alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

b) Alacak

1) Dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba alacak, dönen varlıklar ana hesap grubu içindeki 134 İşletmeler Arası Malî Borçlardan Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.

2) Verilen borçlardan yapılan tahsilatlar 102 Bankalar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin 403-İşletmeler Arası Mali Borçlar Hesabını düzenleyen 335'inci maddesinde Hesabın işleyişi;

“(1) İşletmeler arası malî borçlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) İşletmelerden alınan vadesi bir yıldan fazla olan malî borç tutarı bu hesaba alacak, 102 Bankalar veya ilgili hesaba borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına düşenler bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 303 İşletmeler Arası Malî Borçlar Hesabına alacak kaydedilir. 2) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan işletme lehine silinenler, bu hesaba borç, 602 Diğer Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Kurum tarafından, 2022 yılında söz konusu hesabın kullanılmaya başlandığı belirtilse de, bu durum 2021 yılı mali tablolarına yansıyan hatayı giderici bir işlem değildir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde işletmeler arası mali borçlardan doğan alacak ve borçların vadesi faaliyet dönemini aşanların 234-İşletmeler Arası Malî Borçlardan Alacaklar Hesabı ve 403-İşletmeler Arası Malî Borçlar Hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyeti Olmayan Birimlerin Bulunması

Bazı döner sermaye işletme birimlerinin kuruluşundan bu yana herhangi bir faaliyette bulunmadığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine dayanılarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin "Kuruluş" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Yükseköğretim kurumları, ilgili yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşünü alarak döner sermaye işletmesi kurabilirler. Özel yönetmeliklere sermaye limiti, yönetim organları, faaliyet alanları dışında özel hükümler konulamaz." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "Faaliyet Alanları" başlıklı 5'inci maddesinde ise;

"Döner sermaye işletmelerinin yükseköğretim kurumlarının esas faaliyetlerini aksatmayacak şekilde çalıştırılması gerekir. Bu işletmelerin;

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak,

c) Üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek,

ç) Yükseköğretim kurumlarının eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak,

amaçlarından biri veya birkaçına yönelik faaliyette bulunması gerekir.

Döner sermaye işletmeleri, çalışmalarını sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutar.” denilerek döner sermaye işletmelerinin yukarıda sıralanan faaliyetlerden bir veya birkaçına yönelik mal veya hizmet üretiminde bulunması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu 11’inci maddesinde;

“ ...

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar

... ” denilmek suretiyle üst yöneticilerin idarelere ilişkin sorumluluklarının ne olduğu açıklanmıştır

Yapılan incelemeler neticesinde Gazi Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi’ne bağlı Proje Koordinasyon Merkezi, Teknik Eğitim Fakültesi ve Çocuk Gelişimi Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin 2021 yılı içinde herhangi bir faaliyette bulunmadıkları tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 58’inci maddesine dayanılarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin faaliyet alanlarını düzenleyen 5’inci maddesinde de belirtildiği gibi döner sermaye işletmelerinin bu maddede sayılan mal ve hizmet üretiminde bulunmak amaçlarından biri veya birkaçına yönelik faaliyette bulunması gerekir.

Kamu idaresi cevabında, faaliyette bulunmayan döner sermaye birimlerinden birinin kapatıldığını, faaliyeti bulunmayan birimlerin kapatılmasına ilişkin süreçlerin titizlikle takip edileceğini belirtmiştir.

Herhangi bir mal ve hizmet üretiminde bulunmayan söz konusu işletmelerin, bundan sonraki dönemlerde de üretime konu bir faaliyette bulunmaları söz konusu değilse, özellikle yıl

sonu itibariyle DMİS üzerindeki gereksiz işlem yükü ve hacminin azaltılması açısından kapatılmalarının uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Konu Bu Raporun Diğer Bulgular Bölümünde 1 Numaralı Bulguda Yer almaktadır.
Döner Sermaye İşletmesi Bünyesinde Faaliyeti Olmayan Birimlerin Bulunması	2020	Yerine Getirilmedi	Konu Bu Raporun Diğer Bulgular Bölümünde 3 Numaralı Bulguda Yer almaktadır.